

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עירית סח'נין

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת מעין צור

התובעת תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יובל אדלר

נגד

הנתבעת עירית סח'נין
ע"י ב"כ עו"ד שאדי גנטוס

פסק דין

- 1
- 2 1. זוהי תביעה למתן צו מניעה קבוע, שיורה לנתבעת להימנע מלהתקשר עם גורם אחר זולת
- 3 התובעת בכל הנוגע להפעלת שירותי ההסעות שמפעילה כיום התובעת לפי הסכם בין הצדדים
- 4 מיום 14.3.13, ולפי נספח להסכם מיום 27.8.13, וזאת עד לתום תקופת ההסכם ביום 31.12.15.
- 5
- 6 **הרקע העובדתי**
- 7 2. התובעת הינה חברת הסעות.
- 8 3. בשנת 2012 פרסמה הנתבעת (להלן גם: "העיריה") מכרז לביצוע התקשרות למתן שירותי
- 9 הסעות תלמידים בשטחה המוניציפלי ומחוצה לו (מכרז מס' 43/2012, להלן: "המכרז").
- 10 בהתאם לתנאי המכרז, כעולה מהחווה שצורף לו, מדובר בהתקשרות לתקופה שראשיתה ביום
- 11 חתימת החוזה, וסיומה ביום 25.8.14, ולעיריה יש אופציה להאריכה, לפי שיקול דעתה הבלעדני,
- 12 לתקופה של שתי שנות לימודים נוספות (ראה סעיפים 8.1-8.2 לחוזה שצורף למכרז, נספח 1
- 13 לתצהיר הנתבעת).
- 14 4. התובעת זכתה במכרז. ביום 14.3.13 חתמו הצדדים על הסכם למתן שירותי הסעות (להלן:
- 15 "ההסכם"). בסעיף 8.1 להסכם נקבע כי ההסכם יהיה בתוקף החל מיום 1.1.13 ועד ליום
- 16 31.12.15.
- 17 5. סעיף 8.3 להסכם קובע:
- 18 "על אף האמור בס"ק 8.1 ו-8.2 לעיל תהא הרשות רשאית, לפי שיקול דעתה הבלעדני,
- 19 להביא חוזה זה לידי סיום בהודעה מראש של 30 יום לקבלן. לקבלן לא תהיינה כל
- 20 טענות ו/או תביעות, כספיות או אחרות, בגין סיום ההתקשרות, כאמור, למעט זכותו

1 מתוך 9

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עיריית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 לקבל את התמורה בגין שירותי ההסעות אשר ביצע בפועל עד למועד סיום
2 ההתקשרות, ובכפוף להוראות חוזה זה".
- 3 6. ביום 27.8.13 חתמו הצדדים על נספח להסכם (להלן: "הנספח"), שבו הוסכם על ביצוע הסעות
4 נוספות, של מחלקת הרווחה, על ידי התובעת, עד ליום 31.12.15 (סעיף 2 לנספח). ואולם ביום
5 26.9.13 קבע החשב המלווה של העירייה כי הנספח יהיה בתוקף עד יום 30.11.13 ולא יוארך,
6 וזאת חרף האמור בסעיף 2 שלו.
- 7 7. ביום 24.4.13 הגישה התובעת נגד העירייה תביעה כספית בגין חובות שחבה לה (ת.א. (מחוזי
8 חיפה) 44478-04-13). ביום 21.9.14 הגיעו הצדדים להסכם פשרה, שקיבל תוקף של פסק דין,
9 שלפיו תשלם הנתבעת לתובעת סכום של 618,000 ₪ וכן הוצאות משפט בסך 35,000 ₪. העירייה
10 לא שילמה את החוב הפסוק, ובמהלך חודש דצמבר 2014 הגישה התובעת את פסק הדין לביצוע
11 בהוצל"פ. בימים 13.1.15 ו-18.1.15 הוטלו במסגרת תיק ההוצל"פ עיקולים על שני חשבונות בנק
12 של העירייה.
- 13 8. ביום 19.1.15 פנתה התובעת במכתב אל מבקר המדינה, שבו התלוננה על התנהלות העירייה.
- 14 9. ביום 21.1.15 שלחה הנתבעת לתובעת הודעה בכתב על סיום ההתקשרות בין הצדדים ביום
15 28.2.15. בהודעה, החתומה על ידי ראש העירייה, נכתב:
- 16 "בעקבות דו"ח הביקורת של משרד הפנים, ודוחות הביקורת של משרד מבקר
17 המדינה, ולצורך ארגון מחדש של כלל מערך ההסעות שמבצעת העירייה והסדרת
18 העניין באופן מלא, החלטתי לממש את זכות העירייה בהתאם להוראות סעיף 8.3
19 לחוזה מספר 43/2013 אשר נחתם בין הצדדים ביום 14/3/2014, והמאפשר לעירייה
20 לפי שיקול דעתה הבלעדי, להביא חוזה זה לידי סיום".
- 21 על כן אני מודיע לכם בזה כי ההתקשרות ע"פ החוזה הנ"ל, לרבות הנספח לחוזה
22 המתייחס להסעות של מחלקת הרווחה, תסתיים ביום 28/2/2015 על כל המשתמע
23 מכך.
- 24 העירייה תפרסם בימים הקרובים מכרז פומבי לביצוע כלל שירותי ההסעות שהיא
25 מבצעת".
- 26 10. התובעת פנתה לנתבעת וביקשה לקבל העתק מהדו"חות נשוא הודעת סיום ההתקשרות. בתגובה
27 השיב יועצה המשפטי של הנתבעת ביום 26.1.15:
- 28 "מכתבך לראש העירייה מיום 22/1/2014 הועבר לטיפול".
- 29 הוראות סעיף 8.3 לחוזה ברורות דיין, ולמעשה העירייה משתמשת בזכות שהוענקה
30 לה בהסכם, ואין צורך להוסיף על האמור במכתבו של ראש העירייה".
- 31 11. ביום 2.2.15 פנתה התובעת לנתבעת והודיעה כי בכוונתה לעתור לבית המשפט נגד הפסקת
32 ההתקשרות. בתשובה מיום 3.2.15 הודיע יועצה המשפטי של העירייה שהיא עומדת על הפסקת
33 ההתקשרות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עירית סח'נין

תיק חיצוני:

1 **תמצית טענות הצדדים**
 2 12. התובעת טוענת כי הסיבה האמיתית לביטול ההסכם היא הטלת העיקולים על חשבונותיה של
 3 העיריה. לטענתה, היא זכאית לסעד של אכיפת ההסכם, שכן לנתבעת אין זכות להשתחרר מן
 4 ההסכם למרות האמור בסעיף 8.3 שבו. הנתבעת פעלה בחוסר תום לב בכך שביטלה את ההסכם
 5 מבלי לנמק החלטתה. הנתבעת לא הציגה טעם המצדיק ביטולו של ההסכם, דבר שיגרום
 6 לתובעת נזק בהיקף נרחב, ואף לא הצביעה על אינטרס ציבורי המצדיק לקבוע שהיא זכאית
 7 להשתחרר מההסכם.

8 13. הנתבעת טוענת כי התובעת לא הוכיחה טענתה כי ביטול ההתקשרות עימה נעשה עקב הטלת
 9 העיקולים על חשבונות הבנק שלה. לטענתה, סעיף 8.3 להסכם מקנה לה זכות לבטל לפי שיקול
 10 דעתה הבלעדי. משמעות הדבר היא שהעיריה אינה חייבת לנמק ולהסביר את החלטתה לבטל
 11 את ההסכם, וכי השאלה אם יגרום הדבר נזקים לתובעת אינה רלבנטית, שכן התובעת ויתרה
 12 מראש על כל תביעה כספית או אחרת שיכולה לצמוח לה עקב ביטול ההתקשרות. הנתבעת
 13 מוסיפה כי גם האופציה להאריך את ההסכם, שבסעיף 8.2 להסכם, מסורה לשיקול דעתה
 14 הבלעדי, והדבר מאזן את האופציה לבטל את ההסכם לפי שיקול דעתה הבלעדי לפי סעיף 8.3
 15 להסכם. מבלי לגרוע מטענות אלה מציינת הנתבעת, כי החלטתה להפסיק את ההתקשרות נבעה
 16 משני טעמים ענייניים: האחד – דו"חות הביקורת מטעם משרד הפנים לשנים 2012 ו-2013
 17 בעניין ביצוע הסעות על ידי התובעת ללא מכרז; השני – הצורך בארגון מחדש של כלל מערך
 18 ההסעות בעיריה. בהתאם להלכה הפסוקה לעיריה כרשות מינהלית זכות להשתחרר מחוזה כל
 19 אימת שצרכיה החיוניים מחייבים זאת, וכך עשתה הנתבעת במקרה זה. הנתבעת מוסיפה כי את
 20 עקרון תום הלב יש לאזן עם עקרונות נוספים. במקרה זה העובדה שתקופת ההתקשרות
 21 הוארכה מעבר לתקופה לפי המכרז, ואף מספר הקווים גדל בעקבות החתימה על הנספח, מטה
 22 את הכף לעבר הותרת החלטת הנתבעת לבטל את ההתקשרות על כנה.

23
 24 **דיון והכרעה**
 25 **חוקיות ההסכם והנספח**

26 14. לנוכח התשתית העובדתית שנפרשה בחומר שהוגש על ידי הצדדים, הוריתי להם להתייחס
 27 בסיכומיהם גם לסוגיית חוקיות ההסכם. כאמור לעיל, בעוד שבהתאם לתנאי המכרז אמורה
 28 הייתה ההתקשרות בין הצדדים להסתיים ביום 25.8.14, נחתם בין הצדדים הסכם עד יום
 29 31.12.15. לכאורה, התקשרה העיריה עם התובעת בהסכם לביצוע הסעות למשך כשנה וארבעה
 30 חודשים ללא מכרז, ומכאן שאלת חוקיותו של ההסכם.

31 15. אני דוחה את טענת התובעת כי משלא העלו הצדדים טענה בדבר חוקיות ההסכם אין בית
 32 המשפט מוסמך לדון בכך. התשתית העובדתית הרלבנטית לנושא אי החוקיות הונחה במלואה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עירית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 בפני בית המשפט. כאשר עולה מן העובדות המובאות בפני בית המשפט ספק ביחס לחוקיותו של
2 חוזה שאכיפתו מבוקשת, על בית המשפט לבחון חוקיות זו אף ביוזמתו:
- 3 "שאלת פסלותו של חוזה והמסקנות הנובעות מכך היא שאלה אשר בית המשפט
4 רשאי להעלותה מיוזמתו. לא יעלה על הדעת שבית המשפט מחוייב לתת תוקף
5 להסכם, אשר לדעתו הינו בלתי חוקי או שביצעו נוגד את תקנת הציבור.
6 אכן ככלל נכון הדבר, שכאשר בית המשפט עומד לבדוק את חוקיותה של עיסקה
7 מיוזמתו הוא, בלא שטענה כזו הועלתה בפניו, עליו להסב את תשומת לב בעלי הדין
8 לכך, כדי שיוכלו להביא ראיות לעניין זה ולהשמיע טיעוניהם בנדון (ראה זוסמן, סדרי
9 הדין האזרחי, מהדורה שישית עמ' 297, וכן ע"א 356/60, תיאדור מנס נ' בטון מוצרי
10 מלט ואח', פ"ד ט"ו, 902, 904, ע"א 280/63, יעקב לקס נ' יוכבד ברא, פ"ד י"ז 1936,
11 1938, וע"א 285/69, דוד בן יחזקאל נ' לאה ואורה אנגלברג ואח' פ"ד כ"ג(2) 370,
12 372) (עא 581/89 מזל אדרי נ' דוד רוזנברג, פד מו(5) 679 (1992) בפסקה 4 לפסק
13 הדין).
- 14 16. אני דוחה גם את טענתה השניה של התובעת, כי לבית משפט זה אין סמכות עניינית לדון
15 בחוקיות ההסכם, שכן זו מסורה לבית המשפט המחוזי, הואיל ומדובר בחוקיות התקשרות ללא
16 מכרז. הואיל והסמכות לדון בתביעה זו לאכיפת ההסכם מסורה לבית משפט זה, והואיל
17 והכרעה בשאלת חוקיותו של ההסכם הינה הכרחית לצורך עניין זה, מוסמך בית משפט זה
18 להכריע בשאלה לצורך תביעה זו (ראה: סעיף 76 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-
19 1984). כפי שנפסק לעיל, אין זה מתקבל על הדעת שבית המשפט מחוייב לתת תוקף להסכם
20 שאינו חוקי.
- 21 17. לגופו של עניין מפנה התובעת לסעיף 8.2 לחוזה שצורף למסמכי המכרז, שלפיו רשאית העיריה,
22 לפי שיקול דעתה הבלעדי, להאריך את החוזה לשנתיים נוספות. מכאן שבמשך שנתיים אלה
23 יכולה העיריה להאריך את החוזה ללא צורך במכרז. גם הנתבעת מציינת בסיכומיה, כי
24 ההתקשרות בהסכם לתקופה ארוכה יותר מהתקופה הנקובה במכרז, מהווה מימוש מראש של
25 האופציה להאריך את ההתקשרות בשנתיים נוספות (ראה: סעיף 22 לסיכומי הנתבעת). אני
26 מקבלת את עמדת הצדדים בנושא זה, כי הואיל ובתקופת ההתקשרות הנוספת (מעבר ליום
27 25.8.14) הייתה רשאית העיריה להמשיך להתקשרות עם התובעת ללא מכרז, ההסכם אינו
28 הסכם בלתי חוקי.
- 29 18. ואולם לגבי הנספח המצב שונה. החשב המלווה של העיריה קבע כי תוקפו יסתיים ביום
30 30.11.13, ולא יוארך (ראה סעיף 16 לנספח). סעיף 142(גא)5) לפקודת העיריות [נוסח חדש]
31 קובע כי התחייבות כספית של העיריה, שלא נחתמה על ידי החשב המלווה, בטלה. מכאן
32 שהמשך ההתקשרות בין הצדדים לאחר 30.11.13 הינה בלתי חוקית. בהתאם לסעיף 30 לחוק

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עיריית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים") חוזה בלתי חוקי הוא חוזה בטל.
 2 הסדר זה חל גם במקרה זה לנוכח ההוראה בפקודת העיריות הפוסלת את ההסכם:
 3 "מסקנתי הינה איפוא, כי ההסדר הנורמטיבי בדבר החוזה הפסול, הקבוע בסעיפים
 4 31-30 לחוק החוזים (חלק כללי) חל על כל אחד ואחד מהחוזים שחוקים בישראל
 5 עושים אותם לפסולים. ובלבד שאין בחוק הספציפי הסדר מיוחד השולל את תחולתו
 6 של הדין הכללי. בהעדר הסדר שולל, יחול ההסדר הנורמטיבי הכללי" (בגצ 6231/92
 7 אלברט זגורי נ' בית הדין הארצי לעבודה, פד מט(4), 749 (1995) בפסקה 53 לפסק
 8 הדין - באותו עניין דובר בחוזה רשות שנוגד את חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-
 9 1985, ועל כן בטל לפי סעיף 29 לאותו חוק. ראה גם: עא 7368/06 דירות יוקרה בע"מ
 10 ואח' נ' ראש עיריית יבנה ואח' (27.6.11) בפסקה 53 לפסק דינה של השופטת
 11 פרוקצ'יה).
- 12 19. אציין כי טענת אי חוקיות זו הועלתה על ידי הנתבעת, שטענה שזהו אחד הטעמים להפסקת
 13 ההתקשרות עם התובעת, וציינה שהנושא עלה בדו"חות הביקורת של משרד הפנים (ראה: סעיף
 14 32 לתצהיר גובר העיריה, מישיל גנטוס (להלן: "גנטוס"), והדו"ח לשנת 2013 בנספח ו' לתצהיר).
 15 20. לפיכך בכל הנוגע לקווי ההסעות שהתובעת מבצעת בהתאם לנספח, דין תביעתה להידחות.
 16 ואילו לגבי הקווים שמבצעת התובעת בהתאם להסכם, משמצאתי כי אין מדובר בחוזה בלתי
 17 חוקי, יש לבחון אם פעלה הנתבעת כדין בהחליטה לסיים את ההתקשרות.
 18
- סיום ההתקשרות**
- 19
- 20 21. סעיף 8.3 להסכם קובע כי העיריה רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בהודעה של 30 יום
 21 מראש לתובעת. האם, כטענת העיריה, מעניק לה סעיף זה זכות להחליט על סיום ההתקשרות
 22 ללא כל תנאים ומגבלות? התשובה היא שלילית.
- 23 22. סעיף 39 לחוק החוזים קובע כי בשימוש בזכות הנובעת מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום
 24 לב. החובה לנהוג בתום לב בשימוש בזכות חוזית, המוטלת על כל מתקשר בחוזה, חלה באופן
 25 מוגבר על גוף ציבורי, ובכלל זה על רשות מקומית. בעא 3005/11 קריסטל מוצרי צריכה בע"מ נ'
 26 עיריית באר שבע (4.6.13) נקבע:
 27 "ככל מתקשר חוזי "רגיל", מחויבת רשות מקומית בפעולותיה לנהוג בתום לב. לא זו
 28 אף זו, כנאמן הציבור מחויבת הרשות המקומית לנהוג בהגינות, והחובות המוטלות
 29 עליה הינן מוגברות מאלה המוטלות על מתקשר פרטי ...
 30 ראוי שרשות מקומית תנהג בתום לב ובהגינות ..." (פסקה 17 לפסק הדין של השופט
 31 דנציגר).
 32
 33

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיוור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עיריית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 י. זמיר בספרו **הסמכות המינהלית** (מהדורה שניה, התש"ע-2010) מציין בהקשר זה:
- 2 "הכלל החשוב ביותר, המרחף ומשפיע על יתר הכללים החלים על הביצוע של חוזה
- 3 מינהלי, הוא כלל ההגינות. אכן, לפי סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-
- 4 1973, בקיום של כל חוזה, ובשימוש בזכות הנובעת מחוזה, "יש לנהוג בדרך מקובלת
- 5 ובתום לב", אולם כפי שבית המשפט הבהיר, גוף ציבורי חייב לנהוג לא רק בתום לב,
- 6 כפי שכל אדם חייב, אלא הוא חייב לנהוג בהגינות. חובת ההגינות נגזרת מן המעמד
- 7 של גוף ציבורי כנאמן הציבור והיא חלה עליו בכל אשר יעשה, בתחום המשפט הפרטי
- 8 כמו בתחום המשפט הציבורי. בהתאם לכך היא חלה עליו בשלב הטרום חוזי והיא
- 9 חלה עליו גם לאחר מכן, בשלב של ביצוע החוזה. חובת ההגינות היא חובה מחמירה
- 10 יותר מחובת תום הלב" (כרך א' בעמ' 311-310).
- 11 23. בפסיקת בתי המשפט נקבע כי "גם ביטול חד צדדי של ההסכם, בתנאים המזכים את המבטל
- 12 לבטלו, צריך שיעשה בתום לב" (הפ (מרכז) 3491-04-08 **התאחדות סוכני נסיעות תיירות**
- 13 **בישראל ואח' נ' בריטיש איירווייס פי.אל.סי** (23.2.10)). הדברים נכונים גם לגבי תנאי בחוזה,
- 14 שרשות ציבורית היא צד לו, המאפשר לרשות להשתחרר מהחוזה. בעא 144/87 **מדינת ישראל נ'**
- 15 **אינג' פבר חברה לבנין ואח'**, פד מד(3) 769 (1990) (להלן: "עניין פבר") נפסק לגבי מימושו של
- 16 תנאי כזה:
- 17 "בצד הזכות להפסקת העבודה שבסעיף 50 לחוזה עמדה החובה לעשות שימוש בזכות
- 18 זו בדרך מקובלת ובתום לב. גם אם הפסקת עבודת איתם מעוגנת בזכות השתחררות
- 19 של המדינה מהחוזה, או חלקו - בין זכות העומדת לה כרשות צבורית באותם מקרים
- 20 שהזכות קימת, ובין זכות המעוגנת בחוזה עצמו - בנסיבות המקרה אין בכך לסייע
- 21 למדינה. שהרי הוראות הדין בדבר החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב ישימות גם
- 22 במקרה של השתחררות הרשות מחוזה (ראה בספרה של ג. שלו הנ"ל בעמ' 665),
- 23 וכשפועלת המדינה מכוח זכותה על פי חוזה, חיבת היא - כמוה ככל צד אחר לחוזה -
- 24 להפעיל זכותה בדרך מקובלת ובתום לב" (פסקה 11 לפסק הדין).
- 25 24. חובת תום הלב חלה, איפוא, על העירייה גם לגבי מימוש זכותה, לפי סעיף 8.3 להסכם, להפסיק
- 26 את ההתקשרות. משמעות הדבר היא שהחלטה להפסיק את ההתקשרות צריכה להיות
- 27 מבוססת על טעם ענייני המצדיק את הפסקת ההתקשרות טרם זמנה חרף הפגיעה באינטרס
- 28 ההסתמכות של התובעת. הפסקת ההתקשרות אינה יכולה להעשות באופן שרירותי או מטעם
- 29 לא ענייני.
- 30 25. איזה טעם יחשב כטעם המצדיק הפסקת ההתקשרות לפני סיומה על ידי העירייה בהתאם
- 31 לזכותה לפי ההסכם? כעולה מפסק הדין בעניין פבר, טעם המאפשר לרשות ציבורית להשתחרר
- 32 מחוזה שהיא צד לו בהתאם להלכת ההשתחררות, יאפשר לה גם לממש זכות שיש לה על פי

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיוור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עיריית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 החוזה להשתחרר ממנו. אפנה בעניין זה גם לדבריה של ג. שלו בספרה **חוזים ומכרזים של**
 2 **הרשות הציבורית** (תש"ס-1999) בעמ' 72:
- 3 "כאשר משכילה הרשות לכלול בחוזים שהיא עורכת תניה מפורשת המתירה
 4 השתחררות, קל לייבא את הלכת ההשתחררות אל תוך דיני החוזים. תוקפה העקרוני
 5 של תניה חוזית כזאת נובע מעקרון חופש החוזים, ויש בה כדי להקל – הן מבחינה
 6 מעשית הן מבחינה עיונית – את השתחררות הרשות מן החוזה עם התעוררותם של
 7 צורכי ציבור חיוניים".
- 8 26. הלכת ההשתחררות קובעת כי רשות ציבורית רשאית להשתחרר מהסכם אם קיים אינטרס
 9 ציבורי המצדיק זאת (ראה למשל: עא 2064/02 **תשלובת ח. אלוני בע"מ ואח' נ' עיריית נשר**, פד
 10 נט(1) 111 (2004) בפסקאות 7-9 לפסק דינו של הנשיא ברק (להלן: "עניין תשלובת אלוני"). עם
 11 זאת, לא כל אינטרס ציבורי מצדיק השתחררות של רשות ציבורית מחוזה. כדברי הנשיא ברק
 12 בעניין תשלובת אלוני:
- 13 "כך, לפי כל אחד מהמודלים האפשריים תיבחן שאלת קיומם של טעמים המצדיקים
 14 את השתחררות המשיבה מההסכמה עם המערערות. בכך היה צריך לדון בית משפט
 15 קמא. שאלה זו טומנת בחובה מציאת איזון בין האינטרסים העומדים על הפרק.
 16 עמדתי על כך באחת הפרשות בציני:
- 17 "נמצא, כי על הרשות השלטונית לעמת את השיקול בדבר כיבוד התחייבויות
 18 (חוזיות, שלטוניות, הסכמיות) כנגד השיקולים האחרים, הקשורים בביצוע
 19 התפקיד השלטוני, תוך קביעת עמדה ראויה ביניהם, על רקע מהותו של
 20 התפקיד השלטוני ודרכי ביצוע... עניין לנו איפוא בפעולת "שקילה של איזון
 21 אינטרסים" (המשנה לנשיא, השופטת בן פורת, בע"א 64/80 בנק ארץ ישראל
 22 בריטניה בע"מ (בפירוק) נ' מדינת ישראל- משרד השיכון, פ"ד לח(3) 589,
 23 600) (פרשת ארביב, 401). " (פסקה 8 לפסק דינו של הנשיא ברק).
- 24 כך, למשל, נפסק כי מצוקתה הכספית של עיריה אינה מצדיקה השתחררות מחוזה שערכה עם
 25 קופת חולים, שבו התחייבה שבית חולים שיוקם בתחום העיריה יהיה פטור ממיסים עירוניים
 26 (עא 250/88 **קופת חולים של ההסתדרות נ' עיריית באר-שבע**, פד מג(4) 488 (1989) (להלן: "עניין
 27 קופת חולים").
- 28 27. לנוכח האמור לעיל יש לבחון אם עלה בידי העיריה להציג טעם המצדיק הפסקת ההתקשרות עם
 29 התובעת. לטענת העיריה, החלטתה להפסיק את ההתקשרות מבוססת על שני טעמים ענייניים:
 30 האחד – דו"חות הביקורת מטעם משרד הפנים לשנים 2012-2013 המתייחסים להסעות
 31 שמבצעת התובעת בהתאם לנספח (הסעות עבור מחלקת הרווחה), שבהם צוין כי ההסעות
 32 נמסרו לתובעת ללא מכרז שלא כדיון, וכי על העיריה לערוך מכרז לגביהם. השני – הצורך בארגון
 33 מחדש של כלל מערך ההסעות שמבצעת העיריה, שכן העיריה מבצעת ארבעה מערכים של
 34 הסעות על ידי חברות שונות, שלגבי חלקם הסתיימה ההתקשרות ויש צורך בעריכת מכרז חדש

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עירית סח'נין

תיק חיצוני:

1 (סעיפים 32-33 לתצהיר גנטוס). הטעם הראשון אינו רלבנטי להסכם, אלא רק לנספת, שאינו
 2 עומד עוד לדיון לנוכח קביעתי דלעיל בדבר אי חוקיות המשך ההתקשרות על פיו. הטעם השני
 3 נזנח בחקירתו הנגדית של גנטוס, שבה העלה טעם חדש להחלטה לצאת במכרז חדש – חסכון
 4 בהוצאות העיריה. עם זאת אציין, ולו בבחינת למעלה מן הצורך, שהרצון לפרסם מכרז אחד
 5 לגבי כל ההסעות אינו מהווה אינטרס ציבורי המצדיק ביטולו של חוזה שנכרת בעקבות מכרז.
 6 אין מדובר בצורך ציבורי חיוני, או באינטרס הגובר על האינטרס הציבורי שבכיבוד חוזים.
 7 יתירה מכך: אין מניעה לפרסם מכרז אחד, שמועד תחילת ההתקשרות של הזוכה בו בכל הנוגע
 8 להסעות שמבצעת התובעת לפי ההסכם, יהא בסיום ההסכם עם התובעת.
 9 28. הנימוק שהעלה גנטוס בחקירתו הנגדית אינו מצדיק ביטול ההתקשרות על ידי העיריה. ראשית,
 10 בעדותו של גנטוס לא עלתה כל עובדה שעשויה לבסס את הסברה כי מכרז חדש יוזיל את עלות
 11 ההסעות. גנטוס עצמו ציין בעדותו כי "המכרז נועד לבדוק סיכויי" (עמ' 13 שו' 26). העיריה לא
 12 הוכיחה, איפוא, כי התקשרות חדשה תוביל לחסכון בהוצאותיה בגין ההסעות. שנית, אף אילו
 13 הייתה מוכיחה העיריה כי התקשרות חדשה תפחית את הוצאותיה, אין הדבר מהווה הצדקה
 14 לביטול ההתקשרות עם התובעת. כאמור לעיל, מפסק הדין בעניין קופת חולים עולה, כי שיפור
 15 מצבה הכספי של העיריה אינו מצדיק השתחררות מחוזה שבו התקשרה העיריה, וזאת גם כאשר
 16 העיריה נמצאת במצוקה כספית. באותו עניין דובר בהשתחררות מחוזה שתוביל להגדלת
 17 הכנסות העיריה, ובעניינינו – בהשתחררות מחוזה שתוביל להקטנת הוצאות העיריה. מכאן שדין
 18 התביעה, בכל הנוגע להסעות לפי ההסכם, להתקבל.
 19 29. אוסיף, ולו בבחינת למעלה מן הצורך, כי יש בחומר הראיות די תימוכין לסברה שהחלטת
 20 העיריה להפסיק את ההתקשרות עם התובעת באה בעקבות ההליכים המשפטיים שנקטה
 21 התובעת נגד העיריה לאכיפת פסק דינו של בית המשפט המחוזי, דהיינו פתיחת תיק ההוצל"פ
 22 והטלת העיקולים על חשבונות הבנק של העיריה. סמיכות הזמנים בין מועד הודעת העיריה על
 23 סיום ההתקשרות לבין המועד שבו נקטה התובעת בהליכים, תומכת בסברה זו. לכך מצטרפים
 24 השינויים בגרסאות העיריה לגבי הסיבה להפסקת ההתקשרות: בהודעה הראשונה ציינה
 25 העיריה שהדבר הינו בעקבות דו"חות מבקר משרד הפנים ומבקר המדינה ובשל הצורך בארגון
 26 מחדש של מערך ההסעות. יצוין כי דו"חות מבקר משרד הפנים הינם משנים 2012-2013,
 27 ולמרות זאת לא היוו עילה להפסקת ההתקשרות במשך חודשים ארוכים קודם לכן. במכתב
 28 התשובה לפניית התובעת טענה העיריה, כי אין היא מחויבת להסביר החלטתה להפסיק את
 29 ההתקשרות. בעדותו בבית המשפט מסר, כאמור, גנטוס גרסה חדשה, שעניינה רצון לחסוך
 30 בהוצאות. אציין כי עדותו של גנטוס לא הייתה אמינה עליי, לנוכח סתירות ותמיהות העולות
 31 ממנה. כך, למשל, מסר גנטוס כי הצורך לצאת במכרז בחודש פברואר 2015 נבע מן העובדה שעד
 32 לסוף אותו חודש עליו לדאוג שיהיה תקציב מאושר, ומכאן הצורך בהוצאת מכרז (עמ' 10 שו'
 33 20-24 ועמ' 13 שו' 4-5). ואולם מאוחר יותר בעדותו מסר שלא הוציא מכרזים בתחומים נוספים
 34 הואיל והתקציב טרם אושר (עמ' 16 שו' 5-6 וש' 21-22). גנטוס נימק את היציאה למכרז בתחום

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 10552-02-15 תיור וסיור הגליל ה.ס. בע"מ נ' עירית סח'נין

תיק חיצוני:

- 1 ההסעות ברצון להזייל אותן, ואולם לא עלה בידיו להביא תימוכין לכך שהמכרז צפוי להזייל את
2 העלויות. נראה כי נימוק זה בא לעולם בשלב מאוחר, בניסיון להצדיק בדיעבד את ביטול
3 ההתקשרות.
4 כאמור, דברים אלה הינם בבחינת למעלה מן הצורך, לנוכח העובדה שכפי שקבעתי לעיל,
5 ההסבר שמסרה העיריה לביטול ההתקשרות אינו מצדיק ביטולה.
6 30. מסקנתי הינה שעיריה לא הייתה רשאית להפסיק את ההתקשרות עם התובעת בנוגע לקווי
7 ההסעות שמבצעת התובעת לפי ההסכם, ולכן דין התביעה בנושא זה להתקבל.
8

סוף דבר

- 9
10 31. לפיכך ניתן בזאת צו מניעה קבוע המורה לנתבעת שלא להתקשר עם גורם אחר זולת התובעת
11 בכל הנוגע להפעלת שירותי ההסעות המופעלים על ידי התובעת בהתאם להסכם מיום 14.3.13,
12 וזאת עד למועד סיום ההסכם ביום 31.12.15.
13 32. אני דוחה את התביעה לצו מניעה קבוע בכל הנוגע לשירותי ההסעות שמפעילה התובעת בהתאם
14 לנספח להסכם מיום 27.8.13.
15 33. הנתבעת תשלם לתובעת הוצאותיה בתביעה זו בסך 10,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית
16 כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
17 34. זכות ערעור כחוק.
18
19
20

21 ניתן היום, י"א אדר תשע"ה, 02 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.
22

מעין צור, שופטת

- 23
24
25
26